

ASSOCIATION OF NORWEGIAN STUDENTS ABROAD
DU REISER ALDRI ALENE

Politisk program 2021 – 2022

Vedtatt på ANSAs 65 Generalforsamling

ANSAs formål er å

- informere om og oppfordre til utdanning i utlandet-ivareta utenlandsstudentenes faglige, økonomiske, sosiale og kulturelle interesser
- skape forståelse for den ressurs utenlandsstudentene representerer i kraft av sin internasjonale erfaring og kompetanse.

1 Innledning:

2 Ressursen utenlandsstudenten:

3 I tråd med prinsippet om akademisk frihet, skal alle ha lik rett til å velge egen utdanning og
4 utdanningssted. Å studere i utlandet skal være en reell mulighet for alle, uavhengig av alder, kjønn,
5 sosial, geografisk eller økonomisk bakgrunn. Lik rett til utdanning innebærer at utenlandsstudentene
6 må sikres økonomiske rammevilkår som gjør det mulig å gjennomføre et studium i utlandet uten
7 egenfinansiering. Utenlandsstudentene burde reflektere mangfoldet i det norske samfunn, kulturelt,
8 sosialt og geografisk. Studieoppholdets varighet er av stor betydning for den erfaring som studenten
9 tilegner seg, og det er derfor uheldig å føre en politikk hvor delgradsstudier prioriteres på bekostning
10 av helgradsstudier. Det gir store samfunnsøkonomiske gevinster at studenter tar hele utdanningen i
11 utlandet. Sammenlignet med kostnaden ved å opprette nye studieplasser i Norge, er det svært
12 lønnsomt for staten at studenter tar utdanning i utlandet. Derfor er det uakseptabelt at gjeldsbyrden
13 for utenlandsstudentene er betydelig høyere enn hjemmestudentenes gjeldsbyrde. I en tid hvor
14 etterspørselen etter høyere utdanning vil øke, bør det legges til rette for at de som ønsker å studere i
15 utlandet, får mulighet til det. Det er et mål for ANSA at utenlandsstudentenes internasjonale
16 kompetanse anerkjennes som en ressurs opp mot en stadig mer globalisert verden og
17 internasjonalsert næringsliv.

18 Studentmobilitet:

19 Minst 10 prosent av studenter i høyere utdanning bør ta hele graden sin i utlandet. På sikt bør minst
20 50 % av studentmassen ta et semester eller mer av utdanningen i utlandet, og det må være en reell
21 mulighet for alle studenter i Norge. Utveksling skal bli normen og ikke unntaket.

22 Gjennom utveksling av kunnskap, idéer og kultur bidrar studentmobilitet til økt kvalitet i høyere
23 utdanning. Alle studenter i Norge skal derfor ha mulighet til å ta deler av utdanningen i utlandet.
24 Rammeplaner, regelverk og byråkrati skal ikke være til hinder for, men bidra til å fremme
25 studentmobilitet. Statlige økonomiske tilskuddsordninger til institusjonene må fungere som insentiv
26 for studentutveksling. Institusjonene må sørge for gode overganger. Fag tatt i utlandet og fag tatt på
27 egen institusjon, må gi lik uttelling selv om innholdet i fagene kan avvike noe. Institusjonene må
28 anerkjenne at delgradsstudenter i de fleste tilfeller vil ha andre fagkombinasjoner enn studentene i
29 Norge. Det bør være et mål at utveksling skal være gratis.

30 Utdanningsinstitusjonene må ta ansvar for studentmobilitet ved å inngå et bredt utvalg
31 utvekslingsavtaler som sikrer kvalitet og faglig utbytte både for innkommende og utreisende
32 studenter. Såkalt «digital utveksling» kan kun fungere som et supplement til reell utveksling med fysisk
33 tilstedeværelse på studiestedet, men ikke som en erstatning. Utvekslingsopphold kortere enn tre
34 måneder burde ikke telle som utveksling.

35 Antall innreisende må økes og forholdene bedre tilrettelegges. Samtidig som norske studenter skal ha
36 mulighet til å studere i utlandet, er det viktig å sørge for at internasjonale studenter får mulighet til å
37 studere i Norge. Balansen i antallet innreisende og utreisende studenter må skje ved at antallet
38 innreisende studenter økes, ikke ved at antallet utreisende reduseres. Gratisprinsippet i norsk
39 utdanning skal også gjelde for internasjonale studenter, det vil si ikke innføre skolepenger for
40 internasjonale studenter, slik som er gjort i en rekke land, som Finland og Sverige.

41 ANSA vil:

- 42 – At 10 % av den norske studentmasse skal ta hele graden sin i utlandet.
- 43 – At på sikt skal 50 % av studenter i Norge ta deler av graden sin i utlandet.
- 44 – At kun utenlandsopphold med varighet på minst ett semester skal være tellende for måltallet
- 45 på 50 %.
- 46 – At studentene på delgradstudier i utlandet skal ha krav på en forhåndsgodkjenning av
- 47 utenlandsoppholdet sitt.
- 48 – At studenter på norske utdanningsinstitusjoner skal få tilbud om forberedende språkkurs før
- 49 et eventuelt utenlandsopphold.
- 50 – At finansieringssystemet for universitets- og høgskolesektoren stimulerer til økt utveksling, og
- 51 at de finansielle incentivene stimulerer til lengre utenlandsopphold.
- 52 – At norske utdanningsinstitusjoner må gjøre det lett og forutsigbart å planlegge for utveksling,
- 53 med tydelige mobilitetsvinduer i alle grader.
- 54 – At det statlige tilskuddet til ANSAs informasjonssenter for studier i utlandet økes.
- 55 – At gratisprinsippet bevares for utenlandske studenter som ønsker å studere ved norske
- 56 universiteter og høyskoler.
- 57 – At studenter med funksjonshindringer skal ha de samme mulighetene til å dra på utveksling
- 58 som andre studenter.
- 59 – At studenter med funksjonshindringer skal ha rett til å ta med sine velferdsytelser til
- 60 studielandet sitt, også utenfor EU/EØS.
- 61 – At utveksling blir en standard man aktivt må velge bort.
- 62 – At studentmobiliteten forblir fysisk.
- 63 – At det burde legges til rette for miljøvennlig transport internasjonalt, spesielt i nærliggende
- 64 studieland.
- 65 – At norske studenter skal kunne ta utdanning i EU/EØS på like betingelser som EU-borgere.
- 66 – At Norge skal være en del av det europeiske utdanningsområdet.

67 Studentvelferd:

68 God studentvelferd gir bedre studiekvalitet. Et godt tilbud om faglig og sosialt nettverk, rådgivning og
69 beredskap under studiene, er avgjørende for å håndtere utenomfaglige forstyrrelser og sikre større
70 grad av studenttilfredshet og gjennomføring av studier. Staten har et overordnet ansvar for å sikre
71 studentvelferden til norske utenlandsstudenter gjennom å finansiere gode velferdstjenester.
72 Utenlandsstudentene må gjennom sin studentsamskipnad ha et dekkende velferdstilbud på lik linje
73 med det som tilbys studenter i Norge. De norske institusjonene har også et ansvar for studentene når
74 de er på utveksling. ANSA mener regjeringen må ta et særlig ansvar for å utrede, forebygge og
75 iverksette tiltak for å styrke og ivareta norske utenlandsstudenters helse, psykisk og fysisk.

76 ANSA vil:

- 77 – At velferdsarbeidet for norske studenter i utlandet skal gå gjennom studentsamskipnaden
- 78 ANSA.
- 79 – At utenlandsstudenter er sikret samme nivå av statlige velferdstjenester, bistand og krisehjelp
- 80 som studenter i Norge har tilgang til.
- 81 – At det skal tilbys et fullverdig psykisk helsetilbud gjennom studentsamskipnaden ANSA.
- 82 – At det skal tilbys et legetilbud for utenlandsstudentene gjennom studentsamskipnaden ANSA.
- 83 – At regjeringen skal starte arbeidet med en egen stortingsmelding om studenthelse.

84 Studentøkonomi:

85 Staten har det overordnede ansvar for å sikre gode studiefinansieringsordninger som muliggjør
86 utenlandsstudier for alle, uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn. Den økonomiske støtten må ta
87 hensyn til utenlandsstudentenes spesielle situasjon, og studiefinansieringen må dekke de reelle studie-
88 og levekostnader. Studiefinansieringen må være forutsigbar. Studenter som er i gang med et
89 utenlandsstudium, må ikke få sine økonomiske betingelser forverret underveis i studieløpet.

90 Heltidsstudenten:

91 Det skal legges til rette for at utenlandsstudenter kan være heltidsstudenter. Det burde ikke være
92 nødvendig for studentene å ha en deltidsjobb ved siden av studiet. Likeledes skal alle ha en reell
93 mulighet til å studere uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn.

94 Utenlandsstudenter med barn skal ha de samme rettigheter som studenter i Norge med barn.

95 Utenlandsstudenter med nedsatte funksjonsevne blir hardt straffet av Lånekassens vilkår til
96 tilleggsstipendet som tilbys mennesker med nedsatt funksjonsevne hvor «sommerferie» defineres fra
97 15. juni til 15. august. I vilkårene heter det at studenten kan ikke ha lønnet arbeid i det hele tatt så
98 lenge en får tilleggsstipendet. Dette fører til at utenlandsstudenter med «sommerferie» i et annet
99 tidsrom ikke har anledning til lønnet arbeid. ANSA mener at studenter med nedsatt funksjonsevne skal
100 ha lik rett til å arbeide i sommerferien som andre studenter, uavhengig av tidsrom for sommerferien.

101 Gjeldsbelastningen:

102 Gjeldsbelastningen til norske utenlandsstudenter og studenter i Norge er i dag veldig skjevfordelt. Nye
103 støtteordninger har kommet i form av rene lån og uten stipendandel, noe som spesielt rammer
104 utenlandsstudenter. ANSA mener at den totale gjeldsbelastningen ikke skal være betydelig høyere for
105 en utenlandsstudent enn for en som har tatt et tilsvarende studium i Norge.

106 At studenter velger å ta hele graden sin i utlandet, er svært lønnsomt for staten, sammenlignet med
107 kostnaden av å opprette nye studieplasser i Norge. Derfor er det uakseptabelt at gjeldsbyrden for
108 utenlandsstudentene er betydelig høyere enn gjeldsbyrden til studenter i Norge.

109 ANSA mener at en eventuell styring av studentstrømmen må skje igjennom insentivordninger og ikke
110 begrensninger. Eventuelle styringer av studentstrømmen vil begrense studentmobiliteten og skade den
111 akademiske friheten til utenlandsstudenter. Positive insentivordninger som stimulerer til økt mobilitet
112 til prioriterte land og fag må komme i tillegg til en generell styrking av skolepengestøtten.

113 Utenlandsstudenten skal ha rett til minimum samme støtte som studenter i Norge til å dekke bo- og
114 levekostnader.

115 Staten skal bære risikoen ved valutasingninger og ikke studenten. For at valutasingninger skal være
116 mest mulig forutsigbare, burde det legges opp til at alle utenlandsstudenter skal få tilgang til en valuta
117 konto i studieladetes lokale valuta.

118 Tilbakebetaling:

119 Vilkårene for tilbakebetaling etter endt utdanning skal være de samme enten man etter utdanningen
120 bor og/eller arbeider i Norge eller utlandet. Det skal være rentefritak under studieløpet.
121 Studielånsrenten etter studiene skal være markedsstyrt, men subsidiert.

122 Omgjørings beløpet bør omgjøres ved fullførte studiepoeng og ikke fullført grad slik det er i dag. Dette
123 vill bidra til at studenter som må droppe ut av studie ikke blir like hardt rammet.

124 Språkstipend:

125 En stor del av å være utenlandsstudent er å bo og leve i et fremmed land med en annen kultur.
126 Nøkkelen for å klare dette er å lære språket i det landet en studerer i. Med dagens ordning gis det

127 stipend dersom en studerer i et ikke-engelsk- eller norskspråklig land, og undervisningsspråket ikke er
128 engelsk eller norsk. Tilbudet må utvides slik at studenter som studerer i et ikke-engelskspråklig land
129 også får muligheten til å motta språkstipend uavhengig av undervisningsspråket. Nordmenn som
130 velger å studere i utlandet må ha fleksibilitet til å velge studieløp som gagnar både studenten og
131 Lånekassen.

132 ANSA vil:

- 133 – At basislånet burde økes og knyttes til 1,5 G, hvorav 40 % kan omgjøres til stipend.
- 134 – At studielånet skal konverteres til stipend basert på oppnådde studiepoeng, ikke oppnådd
135 grad.
- 136 – At stipendandelen av skolepengestøtten økes til 70 prosent for alle utenlandsstudenter.
- 137 – At stipendandelen av skolepengestøtten måles ut fra hele skolepengestøtten, og ikke som i
138 dag ut ifra et tak.
- 139 – At tilleggslånet for skolepengestøtten skal innlemmes i den ordinære skolepengestøtten.
- 140 – At topplånet for særlig høye skolepenger legges inn under dagens stipendomgjøringsordning.
- 141 – At skolepengestøtten skal valutajusteres slik at studentene ikke får uforutsette
142 ekstrakostnader.
- 143 – At listen over læresteder som kvalifiserer til tilleggsstipend burde endres for å bedre reflektere
144 den faglige kvaliteten til enkeltstudier, ikke hele læresteder.
- 145 – At tilleggsstipendet burde spisses slik at stipendet dekker faktiske skolepenger på færre og mer
146 målrettede institusjoner.
- 147 – At personer med nedsatt funksjonsevne og/eller kronisk sykdom sikres samme tilgang til
148 ytelser som de har i Norge under studieopphold i utlandet, uten å pådra seg ekstra kostnader.
- 149 – At mottakere av tilleggsstipend for søkere med nedsatt funksjonsevne sikres lik rett til å
150 arbeide i sommerferien.
- 151 – At en ikke mister retten til omgjøring av lån til stipend, om en er forsinket med mindre enn ett
152 år i graden grunnet nedsatt funksjonsevne.
- 153 – At rentebeløpet på studielånet skal være lavere.
- 154 – At språkstipend skal gis uavhengig av undervisningsspråket.
- 155 – At utenlandsstudenter skal kunne arbeide ved siden av studiene uten å risikere å miste plass i
156 norsk folketrygd, og at reglene rundt arbeid i utlandet og norsk folketrygd klargjøres.
- 157 – At språkstipend skal gis uavhengig av undervisningsspråket og tidsformatet på språkkurset.
- 158 – At det gis rentefritak og betalingsutsettelse så lenge man er student, tar doktorgrad eller er
159 praktikant, også om man ikke mottar støtte fra Lånekassen.
- 160 – At utenlandsstudenter ikke skal bære den økonomiske kostnaden av ekstraordinære tiltak av
161 samfunnsmessige årsaker.
- 162 – At ekstrakostander som følger helesforsikring i Storbritannia skal inngå i en bilateral trygde
163 avtale.
- 164 – ANSA skal jobbe for at særskilt endring i valuta som påvirker studenters økonomi skal kunne
165 gjelde som frafall i inntekt i søknad om tilleggs lån/stipend fra Lånekassen i uforutsette
166 omstendigheter.
- 167 – At det skal være mulig å søke om 1-2 år ekstra studiestøtte utover de 8 årene som er maksimalt
168 i dag, i form av 40% stipend og 60% lån.

169 Godkjenning:

170 Kvalitet:

171 Kontroll og begrensinger av studentens lærested og studium i utlandet, på bakgrunn av
172 rangeringslister, sikrer ikke utdanningskvalitet. Kvalitet må knyttes opp mot det utbyttet studenten
173 oppnår i sin helhet under sitt utenlandsopphold. Tilrettelegging for kvalitet og gode studievalg må først
174 og fremst skje gjennom skolerte studie- og karriereveiledningstjenester.

175 Godkjenning og anerkjenning:

176 Utdanning i utlandet trenger ikke å være identisk med norsk utdanning for å gi grunnlag for
177 godkjenning i Norge. ANSA må arbeide for at NOKUT standardiserer godkjennelse og autorisasjons
178 prosessen ved endt studie. Det må være enkelt for utenlandsstudenten å forstå og sette seg inn i de
179 formelle kravene til autorisasjon og godkjenning. Ved endringer i autorisasjon- og
180 godkjenningskravene, skal dette ikke negativt påvirke studenter som har påbegynt studie.

181
182 Det er nødvendig å ha et velfungerende og forutsigbart system for godkjenning av utenlandsk
183 utdanning. Mangelen på en godkjent grad fra utlandet kan ha store konsekvenser for den enkelte. Ikke
184 bare kan det påvirke søkers muligheter for videre utdanning i Norge, men kan også resultere i
185 utestengning fra deler av arbeidsmarkedet og annenrangs arbeidsrettigheter. Dette gjelder også
186 studenter med 1-årig mastergrad som ikke får søke seg inn på PhD-stillinger i Norge.

187 Videre studier i Norge:

188 Det må bli bedre tilrettelagt for studenter med utenlandsk grad å kvalifisere til opptak til høyere
189 utdanning i Norge. Dette er nødvendig for å sikre at ulik studieoppbygging og opptaksprosess ikke er
190 til hinder for å fortsette utdanningsløpet i Norge.

191 Det er avgjørende at listen for generell studiekompetanse for utenlandske søkere (GSU) ikke blir et
192 hinder for personer med utenlandsk utdanning som ønsker å studere eller arbeide i Norge. Utdanning
193 fra utenlandske læresteder skal anerkjennes på lik linje med tilsvarende utdanning fra norske
194 læresteder.

195 Etter studiene:

196 Mange norske utenlandsstudenter opplever at det kan være vanskelig å komme hjem til Norge etter
197 endte utenlandsstudier, både når det kommer til karakteroversettelser, godkjenning av grader og
198 medlemskap i folketrygden. ANSA finner det problematisk at det settes urealistiske krav til å flytte
199 hjem og at studenter som er oppfordret til å studere i utlandet kan miste medlemskapet sitt i
200 folketrygden ved studieopphold i utlandet. ANSA vil derfor arbeide for hjemflytting for norske
201 utenlandsstudenter.

202 ANSA vil:

- 203 – At Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) styrkes.
- 204 – At GSU-listens kriterier for krav til generell studiekompetanse forenkles.
- 205 – At helsefagstudenter som oppnår autorisasjon i Norden, skal oppnå automatisk autorisasjon i
206 Norge.
- 207 – At kriterier for godkjenning av helsefagutdanninger forenkles og at utenlandsk utdanning
208 anerkjennes på linje med norsk utdanning.
- 209 – At helsefagstudenter utdannet i utlandet, uavhengig av autorisasjonsnivå, er sikret lik tilgang
210 til praksis og turnustjeneste som helsefagstudenter i Norge.
- 211 – At kriterier for godkjenning av profesjonsfagsstudier blir gjort kjent før studenten begynner på
212 studiet.
- 213 – At helsefaglige studenter i utlandet ikke skal gå dobbel turnus.

- 214 – At systemet for oversettelse av karakterer fra utenlandske studiesteder skal være mer
215 rettferdig.
- 216 – At kravet om NOKUT-godkjent utdanning skal fjernes som vilkår for ansiennitetsberegning av
217 utdanningen.
- 218 – At norske utdanningsinstitusjoner skal følge opp sitt ansvar innen faglig godkjenning av
219 utenlandsk utdanning.

220 Videregående:

221 Det må bli lettere å ta deler av eller hele videregående opplæringen i utlandet. For at det skal være
222 attraktivt for elever å ta deler av utdanningsløpet utenlands, må utenlandske fag i større grad
223 godkjennes. Det må være enkelt å forstå hvilke kriterier som må ligge til rette for godkjenning. ANSA
224 mener også at fag og utenlandsopphold burde forhåndsgodkjennes.

225 Prosessen for å få godkjent og oppnå generell studiekompetanse med et vitnemål fra utlandet må bli
226 betraktning enklere. Elever som har fullført hele videregående i utlandet bør, blant annet, få generell
227 studiekompetanse på betinget grunnlag ved å ta norsktest ved første mulighet.

228 Karriereveiledere i videregående skole bør få større kunnskap om utenlandsopphold.

229 Fremmedspråk i ungdomsskole og videregående er for mange et viktig middel på veien til
230 utenlandsstudier. Derfor er det viktig å sikre alle elever god undervisning og muligheten for å ta
231 fordypning.

232 Lånekassens støtteordninger for å dekke levekostnader og skolepenger for videregående elever i
233 utlandet bør utvides og styrkes. Dette vil være essensielt for å nå Regjeringens mål om en høyere andel
234 elver ved videregående skole som velger å reise på utveksling.

235 ANSA vil:

- 236 - At utdanningsstøtten fra Lånekassen skal valutajusteres også for elever i utlandet.
- 237 - At utdanningsstøtten fra Lånekassen skal styrkes, slik at elever kan ta deler av eller hele
238 videregående skole i utlandet uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn.
- 239 - At fag eller fagsammensetninger tatt på utveksling skal kunne forhåndsgodkjennes før en
240 reiser ut.
- 241 - At ordningene for godkjenning av fag på utveksling skal være mer fleksible.
- 242 - At regelverket for godkjenning av utveksling skal tydeliggjøres og håndheves likere nasjonalt.
- 243 - At elever som drar på utveksling skal få beholde skoleplassen sin i Norge.
- 244 - At karriereveiledere i videregående skole bør få større kunnskap om og mer ressurser til å følge
245 opp utveksling.
- 246 - At karriereveiledere i videregående skole bør få større kunnskap om studier i utlandet.
- 247 - At alle elever på norske videregående skoler skal ha en reel mulighet til å ta deler av eller hele
248 skolegangen sin i utlandet.
- 249 - At det skal være mulig å ta deler av eller hele videregående skole i utlandet, uavhengig av
250 studieretning.
- 251 - At tilbudet om IB (International Baccalaureate Diploma Programme) på offentlig skole skal
252 styrkes.
- 253 - At alle elever skal ha en reel mulighet til å ta fordypning i fremmedspråk, eventuelt gjennom
254 nettundervisning.
- 255 - At karriereveiledere i ungdoms -og videregående skole bør få større kunnskap om studier i
256 utlandet.

257 Akademisk frihet:

258 Alle nordmenn skal ha lik rett til å studere i utlandet. Muligheten for å bli utenlandsstudent skal ikke
259 bli begrenset av studentens sosioøkonomiske bakgrunn. Identitet og bakgrunn skal ikke legge
260 begrensinger for den enkelte students utenlandsopphold. Det må legges til rette slik at studenter med
261 funksjonshindring(er) skal ha en reel mulighet til å studere en hel grad og/eller delgrad i utlandet.

262 Students at Risk-ordningen gjør det mulig for studenter som driver med aktivisme og kamp for
263 menneskerettigheter, og dermed risikerer å bli møtt med represalier eller ikke få fullført studiene,
264 kan fullføre studiene i Norge. ANSA ser på dette som en viktig del i studenters rett til fredelige
265 demonstrasjoner og aktivisme, samt beskyttelse av studenter som kan bli straffet for dette .

266 De siste årene har vi sett en rekke angrep på høyere utdanning i ulike deler av verden. Akademisk frihet
267 er et gode for hele samfunnet som må vernes om og ikke tas for gitt. Fri og uavhengig forskning,
268 muligheten til å være kritisk til etablerte tankesett, retten til å trygt kunne delta i demonstrasjoner og
269 utøve sine politiske rettigheter er grunnleggende bestanddeler i liberale demokratier. Vi ser
270 internasjonal studentsolidaritet som en naturlig forlengelse av ANSAs arbeid.

271 ANSA vil:

- 272 - At alle studenter i verden skal ha mulighet til å studere hvor de vil i utlandet, uavhengig av
273 studentenes bakgrunn og identitet.
- 274 - At gratisprinsippet i norsk utdanning også skal gjelde for internasjonale studenter.
- 275 - At programmet Students At Risk skal videreføres og bli en fast ordning.